

Smartare regler för en enklare vardag

Håkan Hillefors, Tomas Lööv

Juni, 2004

Innehåll

Sammanfattning.....	2
Inledning	3
Metod	4
Genomgång – vad innehåller rapporterna?	5
Kommentarer – vad måste hända härnäst?	8

Sammanfattning

Regler behövs i ett fungerande samhälle och de finns för en mängd olika ändamål. För företagen innebär det att de måste följa en mängd regler inom olika områden. Flertalet av reglerna som berör företagen ställer olika former av krav som kan innebära att de måste leverera information, betala in skatt och upprätta handlingsplaner. Dessa krav brukar benämnas administrativ börda.

Regeringen gav i oktober 2003 46 myndigheter uppdraget att utvärdera sina regelverk och till regeringen redovisa förslag på olika åtgärder som kan minska företagens administrativa börda. Uppdragen ingår i regeringens handlingsprogram för att förenkla för företagen. Bakgrunden till myndighetsuppdraget är riksdagens beställning från december 2002 att regelverken som rör företagande ska gås igenom för att identifiera och ta bort onödiga och krångliga regler.

Näringslivets har under flera decennier arbetat för att åstadkomma förenklningar inom olika regelområden. Om regelverken kan utformas på ett mer ändamålsenligt sätt kan företagen ägna mer tid och resurser till sin primära verksamhet. Internationellt har regelförenkling blivit allt mer uppmärksammat, i flera länder arbetar man aktivt för att göra det enklare för företagen. I denna rapport har Svenskt Näringsliv tillsammans med Näringslivets Regelnämnd (NNR) gått igenom 44 av de 46 myndighetsrapporterna. Syftet med vår genomgång är att kortfattat ge en bild av vilka åtgärder som myndigheterna vill genomföra samt en översikt över hur myndigheterna levererat det som regeringen beställt.

Vår genomgång visar att uppdraget tolkats mycket olika av myndigheterna och att ambitionen skiljer sig mycket åt. Rapporterna varierar från några få sidor till över 100 sidor. Det vanligaste förslaget myndigheter för fram är att fler blanketter ska finnas tillgängligt elektroniskt och även att mer information ska finnas tillgängligt för företagen på myndigheternas hemsidor. Dessa förslag kommer i liten mån innebära lättnader för företagen men vi hade velat se en kritisk granskning om alla uppgifter verkligen behövs. Denna kritiska granskning förekommer nästan inte alls. Trots att blanketter finns på nätet måste företaget fortfarande ta fram och leverera uppgifterna. Ett annat anmärkningsvärt resultat är att bara 48 % av myndigheterna har haft samråd med företrädare för näringslivet. Om så få myndigheter inte vill bilda sig en uppfattning av vad företagen upplever som problematiskt blir det mycket svårt att identifiera vad som anses vara "onödiga och krångliga regler".

När det gäller positiva resultat vill vi särskilt framhålla Jordbruksverket, Läkemedelsverket och Räddningsverket som levererat mycket ambitiösa rapporter med ett flertal konkreta förslag på åtgärder som verkligen kan innebära lättnader för berörda företag. Vi önskar att alla myndigheter visat samma ambitioner och framåtanda. Vi ger med anledning av det vi funnit i handlingsplanerna följande förslag för det fortsatta regelförenklingsarbetet i Sverige:

1. Samarbetet mellan myndigheter och ansvariga departement måste förbättras
2. Samarbetet mellan myndigheter behöver förbättras.
3. Sätt upp ett mätbart mål för arbetet
4. Inrätta en regelombudsman
5. Upprätta ett institut som ska granska regelarbetet kontinuerligt.
6. Meddela redan nu när nästa handlingsplan ska tas fram och att de åtgärder som tagits fram i de nuvarande planerna då ska vara genomförda.

Inledning

*Att gå vilse är ett sätt att lära sig hitta
(Afrikanskt ordspråk)*

Förenkling av nya och existerande regler som berör företag har under flera decennier varit en prioriterad fråga för näringslivets organisationer och dess medlemmar samt även funnits med på den politiska agendan under en längre tid. För företagen är det mycket angeläget att minska den tid och de resurser de lägger på att följa olika regelverk och dess krav. Kan tid och resurser frigöras i företagen kan de utnyttjas till mer produktiva insatser. Regler behövs i ett fungerande samhälle men det gäller att i större utsträckning minimera effekterna för berörda företag. Frågan om enklare regler har under senare år fått allt större fokus i många länder till följd av den ökade globaliseringen och insikten om att utformningen av regelverken påverkar tillväxtförutsättningarna och det nationella välståndet. Genom allt öppnare marknader för arbete och kapital blir även utformningen av regelverken konkurrensutsatt.

Flera länder har på senare år insett betydelsen av ett konkurrenskraftigt regelverk. I framförallt Holland, Danmark Storbritannien och Norge pågår arbetet med att minska de administrativa bördorna för företag. För att upprätthålla konkurrenskraften är det viktigt att också Sverige prioriterar detta arbete.

I Sverige har det under senare år tagits flera viktiga steg mot en mer heltäckande politik för att kunna få till stånd åtgärder som kan minska företagets kostnader till följd av kraven i olika regelverk. Dessa kostnader brukar kallas för administrativ börda. Undersökningar har genomförts för att försöka kvantifiera dessa kostnader. I den mest omfattade studien som gjorts kom OECD 2001 fram till att kostnaderna i för företagen i Sverige uppgår till ca 50 miljarder kr/år. Mätningen omfattade regelverken på miljö-, skatte- och arbetsmarkandsområdet.

I oktober förra året fick 46 myndigheter uppdraget att gå igenom sina regelverk och ta fram en handlingsplan med åtgärder för att minska den administrativa bördan för företag. Uppdraget redovisades till ansvariga departement den 10:e maj i år och före midsommar ska den kompletta redovisningen presenteras för regeringen.

Svenskt Näringsliv har tillsammans med Näringslivets Regelnämnd (NNR) granskat handlingsplanerna från 44 (se bil. 1) av de 46 myndigheter som fått regeringens uppdrag. Myndighetsuppdragen ingår i regeringens handlingsprogram för att minska företagets administrativa börda. Regeringen har från riksdagen i december år 2002 fått uppdraget att göra denna genomgång för att identifiera ”onödiga och krångliga regler” som berör företagen.

Syftet med denna rapport är kortfattat att ge en bild av vilka förslag som myndigheterna vill genomföra samt en översikt över hur myndigheterna levererat det som regeringen beställt genom uppdragen.

Rapporten innehåller en redovisning av vad myndigheterna levererat i förhållande till den beställning som regeringen gjort. Därefter presenteras en analys med kommentar av näringslivets syn på de förslag som myndigheterna lämnat och förslag på vidare åtgärder.

Samma uppdrag som beskrivs ovan har också getts till samtliga departement inom regeringskansliet. Rapporten begränsas dock till att studera myndigheternas handlingsplaner. I skrivande stund är inte departementens rapporter tillgängliga för utvärdering.

Metod

Vi har i vår rapport studerat 44 av de 46 myndigheters handlingsplaner som regeringen beslutade skulle tas fram. Rapporterna redovisades till respektive departement den 10 maj och presenteras för regeringen den 24 juni. Arbetet med att ta fram handlingsplaner har också genomförts på departementen. De rapporter som tagits fram där betraktas fortfarande som arbetsmaterial och vi har inte fått ta del av dem. Därför är analysen begränsad till att omfatta det arbete som inblandade myndigheter har utfört.

När vi planerade analysen valde vi att utgå från den handledning som Näringsdepartementet tog fram och som skulle användas som en hjälp i arbetet. I den handledningen presenteras ett antal områden som uppdraget berör och som myndigheterna ska gå igenom. Utifrån de här områdena formulerade vi sex kriterier som vi sedan har bedömt rapporterna ifrån. Kriterierna har varit följande:

1. Innehåller rapporten förslag till förenklingar alternativt borttagande av föreskrifter eller allmänna råd?
2. Innehåller rapporten förslag som innebär ett minskat uppgiftslämnande för företagen?
3. Innehåller rapporten förslag på hur samarbetet med andra myndigheter kan förbättras?
4. Innehåller rapporten förslag på hur myndighetens service till företagen kan förbättras?
5. Har myndigheten samrått med näringslivet när de utarbetat rapporten?
6. Innehåller rapporten förslag på hur förenklingsarbetet ska genomföras efter inlämnandet av rapport till ansvarigt departement?

Vi har läst igenom alla rapporter och bedömt om de behandlar ovan listade kriterier. Vi har inte värderat de olika kriterierna mot varandra utan bara försökt uttolka om de alls behandlas i rapporten eller inte.

Vi har i vår analys inte beaktat vilken verksamhet eller storlek som den enskilda myndigheten har. Det kan tyckas orättvist men vi ville göra en fullständig och likvärdig genomgång för att se hur de olika myndigheterna tolkat det uppdrag de fått relaterat till andra myndigheter. En ytterligare avgränsning är att vi inte har gått in och studerat eventuella sakförslag eller enskilda tekniska lösningar. En väsentligt djupare analys än vår behövs för att kunna göra sådana kommentarer.

Vi har i den här rapporten valt att inte gå in och kommentera varje enskild myndighet och varje enskild rapport. Det är inte syftet med den här rapporten. Istället har vi försökt göra en samlad bedömning av hur inblandade myndigheter har utfört arbetet med att ta fram handlingsplaner samt hur de har tolkat regeringens uppdrag.

Rapporten gör inget anspråk på att vara en statistisk analys utan de enda siffror vi redovisar är hur stor andel av rapporterna som avhandlar de olika kriterierna. I övrigt är rapporten en kvalitativ studie baserad på författarnas tolkningar av rapporternas innehåll.

Genomgång – vad innehåller rapporterna?

Analysen har gjorts utifrån hur väl de olika rapporterna behandlar de kriterier som vi har ställt upp. Eftersom kriterierna har hämtats från den handledning som Näringsdepartementet tagit fram har vår utgångspunkt varit att alla rapporterna borde ha behandlat alla kriterier eftersom de ingår i uppdraget. Vi kan dock konstatera att tolkningen av uppdraget skiljer sig rejält åt och det är få myndigheter som behandlar alla kriterier i rapporten. Tabellen nedan visar hur stor andel av myndigheterna som behandlat de kriterier vi satt upp.

Tabell 1. Andel myndigheter som behandlat bedömningskriterierna

Kriterier	Andel myndigheter
Innehåller rapporten förslag till förenklingar alternativt borttagande av föreskrifter eller allmänna råd?	61 %
Innehåller rapporten förslag som innebär ett minskat uppgiftslämnande för företagen?	39 %
Innehåller rapporten förslag på hur samarbetet med andra myndigheter kan förbättras?	32 %
Innehåller rapporten förslag på hur myndighetens service till företagen kan förbättras?	66 %
Har myndigheten samrått med näringslivet när de utarbetat rapporten?	48 %
Innehåller rapporten förslag på hur förenklingsarbetet ska genomföras efter inlämnandet av rapport till ansvarigt departement?	43 %

När vi gått igenom rapporterna har vi kunnat konstatera några återkommande saker. Det första vi har märkt är hur olika myndigheterna har tolkat regeringsuppdraget. Några myndigheter har varit oerhört ambitiösa medan andra har gjort mycket lite. Bland de myndigheter som vi anser har gjort ett bra arbete märks Jordbruksverket, Räddningsverket och Läkemedelsverket.

En annan observation vi gjort är att tilltron till digitala verktyg är mycket stor. Om inga andra förslag presenteras så finns det alltid flera förslag som innebär en digitalisering av blanketter och dylikt som man hävdar ska underlätta för företagen. Det verkar som om många myndigheter har tolkat behovet om att minska uppgiftslämnandet som att det är lika med att förenkla uppgiftslämnandet. Vi hade gärna sett en mer kritisk värdering om den information som begärs in verkligen behövs. Att blanketten finns tillgänglig elektroniskt innebär för oss inte ett minskat uppgiftslämnande. Arbetet med att ta fram informationen och bearbeta den inom företaget blir fortsatt detsamma även om överföringen till myndigheten förändras.

Det här är de två huvudinslagen i handlingsplanerna. De varierar från en sidas längd till över 100 sidor. Detta är till viss del naturligt då olika myndigheter har olika stora regelverk som de arbetar med. I några fall är det tyvärr tydligt att myndigheten inte tagit uppgiften på särskilt stort allvar. En myndighet skriver redan i första stycket att *"efter genomgång av alla föreskrifter och allmänna råd kan vi inte finna någon som ger omotiverad administrativ börda för företagen"*. Att så enkelt och utan vidare analys avfärda alla reella möjligheter för att underlätta för företagen visar att viljan till att finna nya lösningar och att förbättra för företagen uppenbarligen saknas. På flera håll är det likadant och i vissa rapporter så är det enda förslaget vi kan hitta att myndigheten ska försöka förenkla språket i någon enstaka blankett. Ett projekt som beräknas ta hela 2005 att genomföra.

Att ta så här lätt på företagens konkurrensmöjligheter tycker vi är oroande. Häpnadsväckande är också att inte ens hälften av myndigheterna har samrått med näringslivet då de utarbetat sina handlingsplaner!

Vår analys visar att det är långt ifrån alla myndigheter som har gjort en fullständig genomgång av föreskrifter och allmänna råd utan de redovisar att den planeras. I än mindre utsträckning har den genomgång som gjorts resulterat i förändringar alternativt förenklingar och borttagande. I de fall en föreskrift tagits bort har det ofta berott på att den till följd av lagändringar blivit obsolet. Någon myndighet har efter genomgång beslutat ta fram en ny föreskrift i syfte att förenkla för företagen. Det är ett något annorlunda resultat av genomgången men vi tolkar det positivt då man har identifierat en brist i det nuvarande regelsystemet och bestämt sig för att åtgärda denna.

Vi vill här påpeka att även om den stora textmassan och volymen av regler i sig är betungande så är det av underordnad betydelse. Det är viktigare att reglerna är ändamålsenliga och att regelförenklingsarbetet fokuserar på innehållet och de krav som ställs. I detta fall är det Luftfartsverket som beslutat sig för att ta fram en ny föreskrift och vi tycker inte det är fel så länge föreskriften levererar det som utlovas.

En stor del av rapporterna redovisar att samarbetet mellan svenska myndigheter fungerar dåligt. I flera av rapporterna konstateras att det finns ett samarbete med annan myndighet men nästan inga kommentarer görs om detta kan förbättras eller utvecklas. Den sektorisering som präglar svenskt myndighetsväsende lyser igenom i rapporterna.

Räddningsverket (SRV) tog tidigare i år ett initiativ för att åstadkomma reella förändringar på HMS-området (Hälsa, Miljö, Säkerhet). Genom att samla ett stort antal myndigheter som alla har verksamhet inom detta område ville man enligt norsk förebild se om det fanns möjligheter att utveckla ett liknande samarbete i Sverige. Tyvärr verkar initiativet till del ha runnit ut i sanden då det är få myndigheter som valt att gå vidare i samarbetet. Vår tolkning är att andra myndigheter struntade i SRV:s initiativ när arbetet blev konkret och verkligt. Förhoppningsvis kommer ansvariga departement stötta SRV i det vidare arbetet med att förenkla på HMS-området. I Norge har man gjort stora framsteg när det gäller att göra regelverket på området väsentligt mer överskådligt och enkelt att ta till sig för företagen. En rapport som SRV publicerat (Svedung, Huth Jan 2004) visar att det finns möjligheter till förenklingar på området utan att säkerheten äventyras.

Få myndigheter har i sitt arbete tagit hjälp utifrån. Vi ser att de få myndigheter som har anlitat extern konsult hjälp kommit mycket långt i sitt arbete. Det ger en signal om att detta är något som myndigheten vill satsa resurser på samt att man prioriterar frågan. Myndigheten blir genomlyst på ett bra sätt när någon utifrån får göra genomgången tillsammans med myndighetens egna tjänstemän. Jordbruksverket är en myndighet som har arbetat på det sättet och deras resultat är mycket positiva. Vi tror att fler myndigheter skulle kunna komma långt genom att anlita extern hjälp och i större utsträckning konsultera mer med näringslivets organisationer.

En annan observation vi gjort är frånvaron av dialog mellan myndigheten och det ansvariga departementet. Myndighetens föreskrifter bygger på lagar och förordningar och det är inte sällan som departement inte förstår vilka konsekvenser en regel får för företagen som ska följa dem. Vi anser att myndigheterna måste känna ett ansvar för hur regler tillämpas vid tillsyn samt för vilka effekter det får för företagen. Myndigheten måste vara departementens känselspröt mot näringslivet och rapportera tillbaka till departementen när reglerna slår fel. Vi vet att det görs men att det är ovanligt att myndigheter begär lagändringar hos sina departement. Tyvärr är det också många gånger så att lagändring begärs enbart när den egna möjligheten till tillsyn eller förelägganden inte upplevs vara tillräckliga. Vi anser att det måste till ett bättre samspel mellan myndigheter och ansvariga departement och att det i större utsträckning ska komma önskemål

om lagändringar även då det är företagens verksamhet som berörs. Genom att Regeringen inte vill redovisa de olika departementens förslag offentligt blir det omöjligt att bedöma eller kommentera det slutliga resultat som företagen kan förvänta sig till följd av denna regelgenomgång.

Många rapporter vi har läst ger utsagan att föreskrifterna utifrån det lagrum som tillämpas inte ger någon omotiverad administrativ börda. I mycket få fall ser vi att myndigheterna har gjort en analys om det är en rimlig börda som faller på företagen eller om det finns möjligheter att förenkla men att det då krävs en lagändring. Vi ser gärna att uppdragen utvecklas på det här området då nästa handlingsplan tas fram. Regeringen måste uppmuntra till en bättre dialog mellan myndigheter och departement så att förenklingar kan göras för företagen.

Eftersom det saknas incitament för myndigheterna att arbeta på ett mer resultatriktat sätt än idag är det viktigt att regeringen ger signaler om att större samordning krävs mellan myndigheter och mellan myndigheter och departement. Departementen måste också i större utsträckning lyssna till de signaler som myndigheterna ger då ett regelverk behöver förändras.

Kommentarer – vad måste hända härnäst?

Inom näringslivet ser vi fram emot den handlingsplan som regeringen ska lägga fram i höst. Det arbete som myndigheterna har gjort under våren gör oss, trots att vi riktar kritik, försiktigt optimistiska. Men vi ser också behovet av att regeringen måste vara tydligare i uppdragen gentemot myndigheterna i framtiden. Vår analys har visat att de myndigheter som har deltagit i arbetet har tolkat uppgiften väldigt olika. De har också visat upp olika ambitioner i sina redovisningar.

Den analys vi har gjort visar att det nu påbörjade arbetet måste fortsätta. I nästa omgång måste regeringen ge tydligare riktlinjer för vad myndigheterna ska uppnå. Det kan också vara aktuellt att differentiera uppdragen till olika myndigheter nästa gång. Regelförenklingsarbetet i Sverige har äntligen börjat få den uppmärksamhet det förtjänar. Det är långt kvar till arbetet på detta område verkligen är effektivt och till det börjar ge resultat. Den handlingsplan som regeringen ska lägga fram i höst är dock ett steg i rätt riktning. Det gäller att få upp tempot så att företagen och Sverige kan få de lättnader som så väl behövs. Inte minst är detta viktigt med tanke på att flera länder inom EU arbetar hårt och systematiskt med att förenkla för företagen. Med bättre konkurrensmöjligheter får svenska företag bättre möjligheter att växa och leverera både sysselsättningstillväxt och ett ökat välbefinnande.

Vad behövs då för framtiden?

Näringslivet föreslår att regeringen skapar ett oberoende institut med förebild i Hollands Actal. Rollen för detta institut ska likna den som Actal har i Holland (www.actal.nl) som innebär en extern granskning samt råd och stöd till statsförvaltningen. Det innebär att det är en oberoende granskare av det arbete som bedrivs i departement och myndigheter. Institutet bör vara en länk mellan Näringsliv och stat samt ha ett tätt samarbete med SimpLex.

Ett svenskt Actal skulle också kunna hjälpa till och ta bort den sektorisering som råder inom svenskt myndighetsväsende. I vår analys av handlingsplanerna finns för lite av förslag som innebär ett utökat samarbete mellan myndigheter. Det råder fortfarande för stor tilltro till att "själv är bäste dräng". Regeringen bör sätta större press på myndigheterna att samarbeta i större utsträckning än vad som görs idag. Framförallt inom områdena informationsinsamling, tillståndsgivning och tillsyn. Ett institut av denna karaktär skulle även löpande kunna genomföra utvärderingar av olika regelverk med hjälp av experter från olika områden. Vi ifrågasätter dagens princip där regering och myndigheter utvärderar sig själva och de regelverk som de skapat. Detta kan inte betraktas som "god redovisningssed".

Förslagen som presenteras ovan är viktiga att genomföra om vi ska få en högre kvalitet i regelförenklingsarbetet. Dagens arbete med konsekvensanalyser enligt Simplexförordningen (1998:1820) har visat sig otillräckligt och ger sällan kostnadslättnader för företagen. NNR som sedan ett par år utvärderar konsekvensanalyserna konstaterar att det råder stora kvalitetsbrister (Tabell 2). Detta bekräftas i en rapport som Naturvårdsverket nyligen publicerat (Ekonomiska konsekvensanalyser i myndigheternas miljöarbete, 2004-06-15). Verket konstaterar att över 90% av analyserna utförs av egen personal och att endast en femtedel av denna personal har ekonomisk utbildning. De konstaterar själva i sin genomgång att det inte läggs särskilt mycket tid på konsekvensanalyser samt att kvaliteten är bristfällig. Därtill framhålls att flera departement inte heller är nöjda med kvaliteten i de analyser som presenteras. För oss innebär detta att inrättandet av ett kontrollinstrument har mycket hög prioritet om regelförenklingsarbetet i Sverige ska kunna leverera verkliga förenklningar. Ett kontrollinstrument skulle kunna fungera enligt modellen vi beskriver ovan. Ytterligare ett argument varför detta är viktigt är resultatet att enbart knappt hälften av myndigheterna har samrått med näringslivet. Utan samråd kommer kvaliteten i det arbete som utförs vara låg även i

fortsättningen. Ett kontrollinstrument kan också driva på samråden mellan näringslivet och de offentliga förvaltningarna.

Tabell 2 Kvalitetsfaktorer och måluppfyllelse 2003 jämfört med 2002 (andel i procent)

	2003	2002		2003	2002
1. Sammanfattning	64	49	6. Kostnader/företag	7	4
2. Tidigare regler	56	55	7. Totala kostnader	5	4
3. Alternativen beskrivna	37	26	8. Konkurrensaspekten belyst	20	9
4. Tidig konsultation	36	30	9. Goldplating	3	5
5. Antal företag	9	6	10. Remisstid	64	55
			11. Simplexanalys	51	47

Källa: NNR 2003

Dessutom måste samarbetet mellan myndigheter och ansvariga departement utvecklas. Myndigheterna måste i större utsträckning föreslå lagändringar och förtydliganden då de inte har egna verktyg som är tillräckliga för att förenkla för företagen. Myndigheterna är de som arbetar närmast företagen och de kan också därmed bättre skaffa information om vad som inte fungerar vid tillämpning av befintlig lagstiftning. Vi ser tyvärr mycket lite av sådana här förslag i de handlingsplaner som nu är framtagna.

Regeringen behöver också sätta upp ett mätbart mål där man redovisar hur mycket kostnaderna ska sänkas för företagen. I Holland och i Danmark har respektive regeringar satt upp mål som innebär att företagens kostnader för de administrativa bördorna ska sänkas med 25%. Vi uppmanar regeringen i Sverige att snarast göra detsamma.

Ett mål som mäts behövs för att motivera myndigheterna att faktiskt genomföra de nu framtagna handlingsplanerna. Nutek har parallellt med övriga myndigheters arbete med att ta fram handlingsplaner vidareutvecklat och testat den mätmetod som ITPS presenterade förra året (*Förslag till metod att mäta företagens administrativa börda till följd av regelverken*, ITPS 2003). Metoden mäter kostnaden för de administrativa bördor som företagen drabbas av. Resultaten är positiva och för första gången kan vi nu mäta konsekvenserna av förenklingsarbetet. Tillsammans med mätverktyget kommer man att effektivt kunna studera förändringarna av nuvarande och nya regler. Metoden medger att vi kan uttrycka förändringarna i kronor och vad det innebär för företagen. Vi är medvetna om att det kommer att ta ett tag innan hela det svenska lagrummet blivit föremål för en kostnadsberäkning men vi anser inte att det är något argument för att inte sätta upp ett mål. Regeringen kan redan nu sätta upp ett övergripande mål och i takt med att lagområden mäts kan man anpassa målet efter detta för de enskilda departementen och myndigheterna.

Näringslivet har tidigare föreslagit att man ska koncentrera sig på de stora regelverken, miljö-, arbets- och skattelagstiftningarna. Dessa områden är de som står för merparten av de administrativa kostnaderna i företagen. Nutek har gjort ett bra arbete under våren när de har färdigutvecklat den beräkningsmetod som använts i både Holland och Danmark tidigare. Att den nu kommer till användning i Sverige ser vi som mycket positivt.

Det arbete som nu påbörjats är en bra grund att stå på inför fortsättningen. Myndigheter över hela Sverige kommer under de närmaste åren att gå igenom sina regelsamlingar och

förhoppningsvis kommer det att ge resultat för företagen. Vi inser dock att arbetet med regelförenklningar är mycket långsiktigt. Det steg som tagits i och med de nuvarande handlingsplanerna har fokuserat mycket på förbättrade IT-stöd och tillgänglighet genom att digitalisera mycket av den informationshantering som sker på myndigheterna.

Nästa steg måste fokuseras mot reglerna som sådana. I vår analys ser vi att det är mycket få förslag som innebär ett borttagande av föreskrifter eller ett minskande av uppgiftslämnandet. Detta är den största bristen i det arbete som nu har utförts, men vi hoppas att detta ska bli fokus i nästa handlingsprogram som vi anser måste komma senast under 2006.

Vi tror att regeringen delar vår syn att regelförenklingsarbetet är ett långsiktigt arbete. Det får dock inte betraktas som så långsiktigt att ingenting görs. Enligt det beslut som riksdagen fattade i december 2002 så ska den administrativa bördan minskas väsentligt för företagen under innevarande mandatperiod. Med de resultat som vi kunnat se i denna analys blir inte detta fallet, utan de faktiska resultaten kommer att låta vänta på sig.

Som avslutning vill vi ge regeringen några medskick inför det fortsatta arbetet med att förenkla för svenska företag.

1. Samarbetet mellan myndigheter och ansvariga departement måste förbättras
2. Samarbetet mellan myndigheter behöver förbättras.
3. Sätt upp ett mätbart mål för arbetet
4. Inrätta en regelombudsman
5. Upprätta ett institut som ska granska regelarbetet kontinuerligt.
6. Meddela redan nu när nästa handlingsplan ska tas fram och att de åtgärder som tagits fram i de nuvarande planerna ska då vara genomförda.

Sammantaget bygger våra förslag på att arbetet med att förenkla för företagen i Sverige måste få en än bättre styrning och högre prioritet. SimpLex-gruppen inom Näringsdepartementet som idag har ett stort ansvar behöver få ett starkare stöd. Vi ser att gruppen i framtiden borde bli en egen enhet och inte som nu vara placerad inom näringslivsenheten på Näringsdepartementet. Som en egen enhet skulle den gärna kunna vara placerad direkt under statsrådsberedningen samt ha en egen ansvarig statsekreterare som därmed kan ge förenklingsarbetet den tyngd och ett ansikte som det behöver inom regeringskansliet.

Skulle förändringar enligt vårt förslag ovan inte genomföras skulle en annan form av kontrollfunktion kunna vara möjlig. En regelombudsman med ansvar för utvärdering och kontroll av förenklingsarbetet skulle kunna fungera som en "light-variant" av den holländska Actal-modellen. Jordbruksverket för fram ett sånt förslag i sin rapport och vi stöder det fullt ut.

Att förenkla för svenska företag är nödvändigt om de ska kunna fortsätta konkurrera på en internationell marknad. Många länder i Europa har insett detta och det arbetas intensivt på många olika håll. Inte minst några av de nya medlemsländerna i EU är intresserade och ligger i startgroparna att komma igång. Sedan riksdagen tog sitt beslut i december 2002 har mycket positivt hänt i Sverige men många delar saknas fortfarande innan det finns en effektiv pågående process som ger resultat ute på företagen. Den svenska handlingsplanen som ska presenteras i höst kommer att bli ett viktigt instrument i förenklingsarbetet. Det är dock viktigt att komma ihåg att arbetet inte slutar där, utan det är dags att börja tänka på nästa steg. I Norge är man inne på sin tredje handlingsplan och det är först nu som de anser att arbetet börjat ge reella resultat och vara verkligt effektivt.

Med de förslag som vi för fram i den här rapporten tror vi att Sverige kan bli riktigt duktiga på att förenkla för företagen och ge dem en god möjlighet att göra det de är duktiga på. Nämligen att driva och utveckla sina företag och därmed skapa välstånd i Sverige.

Vi vill avsluta rapporten på samma sätt som vi började och som vi tycker speglar arbetet med att förenkla för företagen. Vi har påpekat behovet av uthållighet och att arbetet bedrivs kontinuerligt. Lao Tzu:s ord beskriver det arbete som nu har utförts mycket träffande när han säger *”Även en lång resa börjar där fötterna står”*.

Håkan Hillefors
Ansvarig regelförenklingar
Svenskt Näringsliv

Tomas Lööv
Handläggare
Näringslivets regelnämnd

